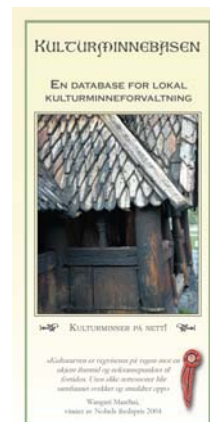

Retningslinjer for publisering av bilder på Internett

Det finnes i dag ingen lov som gjelder offentliggjøring av bilder på Internett spesielt. Østfold Historielag har derfor laget noen retningslinjer for fotografering av kulturminner. Følger vi disse retningslinjene og samtidig bruker godt vett og skjønn så håper vi at vi unngår å støte noen i vår innsats for å ta vare på kulturminnene.

Vedlagt finnes dessuten det som finnes offisielt fra Datatilsynet vedrørende bilder på Internett.

Retningslinjer

Unngå å ta bilder som viser følgende:

- Personer (dersom de ikke har gitt sitt samtykke)
- Barn (samtykke må i så fall gis av foreldrene dersom vedkommende er under 15 år)
- Kjøretøyer, spesielt der hvor registreringsnumrene er synlige. Ved fotografering av kulturminner i tettbebygde strøk så kan dette by på problemer. Om det ikke er til å unngå å få biler med på bildene så må det utvises skjønn og i alle tilfeller skal numrene sladdes.
- Interiør i hus. Også der hvor interiør i hus blir synlig gjennom vinduer
- Verdisaker - ikke ta bilder som viser plassering av verdisaker
- Sårbare gjenstander - ikke ta bilder som viser ting som kan bli gjenstand for ødeleggelse eller "plyndring". Dette kan f.eks. være nærbilder av en gammel dampmaskin på et øde sagbruk, el.

Samtykke

- Ofte ligger kulturminnene inne i hager og i folks private omgivelser. Unngå bilder som viser hele hagen med eller uten huset. Er du i tvil så spør. Som oftest er det ikke noe problem å få samtykke. Muntlig samtykke er som regel tilstrekkelig.

Gamle bilder

- Gamle bilder er alltid interessante, spesielt der det er mennesker med på bildene. De samme retningslinjene gjelder for gamle bilder som for nye. Merk at Åndsverksloven personvern gjelder i den avbildedes levetid og 15 år etter utløpet av hans dødsår. Bilder av personer som har vært døde i minst femten år kan altså publiseres på nett, men her er det viktig at det brukes skjønn.

Utvis godt skjønn og husk på at det er bedre å spørre en gang for mye enn en gang for lite!

Naturkart DA

Vedlegg

Bilder på Internett

Datatilsynet (04.03.2008) Redaksjonen

Datatilsynet har skissert klare normer for hva man kan og ikke kan i forhold til bilder på nett.

Det finnes i dag ingen spesifikke lover som gjelder offentliggjøring av bilder på Internett. Selve publiseringen vil imidlertid falle inn under åndsverkloven § 45c. Mange har likevel frem til nå gjemt seg bak argumentet at de har en privat hjemmeside/blogg, og at de som privatpersoner kan legge ut omtrent hva de vil av bilder og andre opplysninger om venner og kjente. EF-domstolen har derimot slått fast at dette ikke kan brukes som argument ved publisering på Internett, der personopplysninger (herunder også bilder av gjenkjennelige personer) blir gjort tilgjengelige for et ubestemt antall personer. Enhver som publiserer bilder eller andre personopplysninger på nettet må derfor også forholde seg til personopplysningsloven.

Ingen angrefrist

De fleste glemmer at en side på Internett er tilgjengelig for millioner av brukere plassert over hele verden. Når bilder og andre personopplysninger legges ut på for eksempel en lokal forening sine hjemmesider er det fort gjort å tenke at sidene sikkert bare leses av medlemmer og eventuelt andre i nærmiljøet. Bildene kan derimot like gjerne lastes ned og brukes i et annet land, og man har absolutt ingen oversikt over hvem som vil benytte disse til hva. Når bildene først er publisert kan de benyttes av hvem som helst. Da hjelper det lite å fjerne disse fra hjemmesiden om man senere angres. Skaden er allerede skjedd og kan være uopprettelig.

Datatilsynet oppfordrer også til at man er spesielt tilbakeholden med å publisere bilder og annen informasjon om barn på Internett.

[Les mer om publisering av bilder og annen informasjon om barn](#)

Nedenfor følger Datatilsynets vurderinger om publisering av bilder på Internett, der det skilles mellom situasjonsbilder og portrettbilder.

Situasjonsbilder

Situasjonsbilder kan defineres som bilder der selve situasjonen eller aktiviteten er det egentlige formålet med bildet. Akkurat hvem som er med på bildet er da mindre viktig enn hovedinnholdet i bildet. Eksempler på dette kan være en gruppe mennesker på en konsert, et idrettsarrangement, 17. mai-tog, eller hendelser som har allmenn interesse.

Utgangspunktet her er at situasjonsbilder kan offentliggjøres uten samtykke fra de avbildede så lenge bildene er harmløse og ikke på noen måte er krenkende for de som er avbildet. Det skal likevel alltid foreligge en helhetsvurdering bak offentliggjøringen, der man vurderer formålet opp mot hensynet til de som er avbildet. I en slik helhetsvurdering er det viktig å tenke på at bildene heller ikke skal virke krenkende ut fra sammenhengen de benyttes i.

Naturkart DA

ØSTFOLD HISTORIELAG

Når det derimot gjelder bilder av krenkende situasjoner eller mer spesielle anledninger, for eksempel der en ser ventende på et legekantor eller besøkende i et badeanlegg, bør disse normalt ikke publiseres på Internett uten samtykke, da interesseavveilingen fort vil falle ut til fordel for den avbildedes interesse.

Portrettbilder

Her er hovedformålet å avbilde en eller flere bestemte personer. Hovedregelen er da at man alltid skal ha samtykke fra de avbildede før bildet legges ut på nett.

Regelen er begrunnet i at en slik publisering vil kunne medføre ulemper for de som er avbildet da noen vil føle det ubehagelig at bilder, gjerne sammen med opplysninger om navn eller lignende, gjøres tilgjengelig for alle. Denne ulempen vil normalt veie tyngre enn interessen i offentliggjøringen. Bilder som ligger på nettet kan være uskyldige nok i seg selv, men sammenholdt med bilder og opplysninger på andre nettsted, vil de kunne gi en helhetlig profil av enkeltpersoner som disse ikke ønsker.

Dette betyr for eksempel at om en skole vil offentliggjøre klassebilder på sine hjemmesider, kan dette bare skje om et uttrykkelig samtykke innhentes fra alle de avbildede, og fra deres foresatte dersom elevene er under 15 år, på forhånd. Det å legge ut familiebilder eller festbilder av omgangskretsen vil også kreve samtykke fra alle som direkte eller indirekte kan identifiseres på bildene. [Les mer om klassebilder på Internett](#)

Samtykke

Når det gjelder samtykke, stiller loven i utgangspunktet ikke krav til at dette skal være skriftlig, men det må ikke være noe rom for tvil om et samtykke virkelig er gitt eller ikke. Samtykket må være en aktiv handling. Det er den som har publisert bildene som eventuelt må bevise at et frivillig, uttrykkelig og informert samtykke virkelig foreligger.

Ut over de generelle bestemmelsene i personopplysningsloven bør man også kjenne åndsverkloven:

Åndsverkloven § 45c

Fotografi som avbilder en person kan ikke gjengis eller vises offentlig uten samtykke av den avbildede, unntatt når

- a) avbildningen har aktuell og allmenn interesse,
  - b) avbildningen av personen er mindre viktig enn hovedinnholdet i bildet,
  - c) bildet gjengir forsamlinger, folketog i friluft eller forhold eller hendelser som har allmenn interesse,
  - d) eksemplarer av avbildningen på vanlig måte vises som reklame for fotografens virksomhet og den avbildede ikke nedlegger forbud, eller
  - e) bildet brukes som omhandlet i § 23 første ledd tredje punktum eller § 27 andre ledd.
- Vernet gjelder i den avbildedes levetid og 15 år etter utløpet av hans dødsår.

(Lastet ned fra http://www.datatilsynet.no/templates/article____881.aspx den 26.11.2008)

Naturkart DA

ØSTFOLD HISTORIELAG